

faa vor Ungdom, baade Mænd og Kvinder, uddannede i Gymnastik. Det er dog i det mindste et stærkere Bevis, end at det ærede Medlem gaar hen og trækker op af en anden Stuffe for at vi skulle betale til dette Gymnastikhus. Saa talter jeg ham meget for Signelsen om Manden med Flæskest. Er der noget, der er drøgende for hans egen Stilling, er det den. Jeg er overbevist om, at den Mand, der har udtalt det, maa have været universitetsdannet, for ellers kunde han dog ikke have sagt det. En praktisk Landmand gaar jo ikke hen og giver sin So Flæst, eller om det gif ham saa heldigt, at han fik to Sider, naar han gav den tre. Ordspøget lyder jo saaledes: Det kommer igen, sagde Manden, han gav sin So Flæst; han gav den tre Sider og fik to igen. Nu kunne jo ganske vist de to Sider have været saa meget større, men det ligger ikke i Ordspøget. Nej, Meningen er, at det er en daarlig Forretning, og det indlade praktiske Folk sig ikke paa. Derfor stemme vi mod dette Gymnastikhus. — Med Hensyn til den sidste Udtalelse fra det ærede Medlem (M. Nielsen), der i sin Tid har været Tilsynsmand med Præsterne, kan jeg godt forstaa, at han er nødt til at tage dem i Forsvar. Naturligvis først og fremmest maatte han gøre det for hans egne Præster i det Provsti, hvor han var, paa deres Vegne. Jeg indvænner ham imidlertid ikke, at jeg tog fejl, da jeg sagde „Ligeegyldighed“ og ikke „Humanitet“; deri maa han virkelig undskyldte mig. Nej, jeg brugte med Forsæt Udtrykket, og jeg har brugt det før her i Salen. Jeg mener om det stedlige Tilsyn i denne Henseende, at det er i det hele et ligeegyldigt Tilsyn. Naar Præsterne indskrænke sig til at komme paa Tilsyn i Skolerne en Gang til hver Eksamen og der afskaffe det saa kort, som de gøre, saa siger jeg, at det virkelig er Ligeegyldighed som Tilsynsmænd; dette Tilsyn er for intet at regne. Jeg kan ogsaa godt forstaa, at de gøre det, for jeg tror nu egentlig ikke, at Præsterne du til Tilsynsmænd ved Almueskolerne. Jeg kunde endda forstaa det med Hensyn til de gamle Præster, for de havde en Tid været Lærere og faaet nogen praktisk Uddannelse, men at de unge Præster, som vi nu faa, og som ikke have beskæftiget sig i mindste Maade med Skolegerning og almindeligt med Almueskolerne, skulde være gode Tilsynsmænd, tror jeg ikke. Det er maaste ogsaa i Bevidstheden derom, at de blive saa meget borte, som de gøre, eftersom de mange Steder i det mindste over for en dygtig Lærer mange Gange gøre en eller anden stor Buz ved deres Bisittats og Efterhyn.

Sikkert er det, at det Tilsyn, vi have gennem Sognepræsterne, roser jeg kun, fordi det er saa ligeegyldigt, som det er.

M. Sørensen: Jeg vil kun pointere, hvad den højtærede Minister udtalte for angaaende hans Freingansmaade med Hensyn til det kommunale Skolevæsen. Det var jo ganske rigtig, som jeg forudsatte, gennem Approbation af Skoleplanen, at Ministeren der udøvede sin Indflydelse. Naar en Kommune ønskede at nedlægge en Skole, som den fandt ikke passede længere, saa kunde Ministeren nægte at approbere den ny Skoleplan og derigenem tvinge Kommunen til at beholde Skolen. Jeg indrømmer, at det kan han gøre, men jeg kan ikke tro, at han vil gøre det, og selv om den højtærede Minister har villet det, haaber jeg, han vil frasælbe det. Hvorfor skal Ministeren approbere Skoleplanen? Hvorfor er dette kommet ind i Lovgivningen? Selvfølgelig for at Ministeren skal undersøge Forholdene og paase, at den Lovbefalede Undervisning bliver given, at en Kommunestole virkelig er saadan, at den tilfredsstiller Lovgivningens Krav i saa Henseende. Men naar Ministeren saa gaar videre, naar han paa egen Haand vil domme, om det er et Fremstridt, der er gjort, og om dette Fremstridt er hensigtsmæssigt gennemført, saa forekommer det mig, at Ministeren der gaar ind i noget, som i Virkeligheden paahviler det kommunale Raad. Skolevæsenet er jo kommunalt, det er Kommunen, der indretter sit Skolevæsen paa bedste Maade og saa søger Approbation paa det. Men her paatager Ministeren sig, synes jeg, gennem denne Approbationsret, en Ret, hvorved han gaar Kommunernes Selvsyde for nær. Lad os nemlig være klare over, at en Kommune, der virkelig vil indrette et ordentlig Skolevæsen, har bedre Kendskab til, paa hvilken Maade det bør indrettes i Forhold til Kommunens Stilling og økonomiske Krav, end Ministeren. Landet er jo i en Slags økonomisk Krise, og Købstæderne komme mere og mere med i den. Forholdene i Købstæderne ere ikke saa gunstige som før. Da Købstæderne oprettede deres Realskoler, var det under gunstige økonomiske Forhold og Vilkaar, men nu derimod begynder det at trykke dem paa dette Omraade, og jeg er vis paa, at dette økonomiske Tryk mange Steder kan gøre, at man nu ogsaa ønsker at komme bort fra slige mere lærde Skoler. Man vil imidlertid ikke derfor have daarligere Skoler; det almindelige Skolevæsen vil man nok forbedre, men jeg